

SEMPOZYUM DEĞERLENDİRME**“I. ULUSLARARASI HARRAN OKULU SEMPOZYUMU”*****Mehmet BAYRAKDAR****

Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, 28-30 Nisan 2006 tarihlerinde üç gün süren aslî ismiyle: “I. Uluslararası Katılımlı Bilim, Din ve Felsefe Tarihinde Harran Okulu Sempozyumu” düzenlemiştir. Sekiz oturumdan oluşan bu sempozyumda, ikisi Ürdün’den ve birisi İngiltere’den olmak üzere üç yabancı bilim adamıyla, oturum başkanı ve tebliğci olarak yetmiş üç yerli bilim adamı katılmıştır. Katılımcıların ve tebliğlerinin isimlerini burada tek tek zikretmeye imkân yoktur. Sadece katılımcıların temsil ettikleri üniversiteleri ve tebliğlerin genel konularını sıralayabiliriz. Ankara (İlahiyat ve DTCF.), Osman Gazi (İlahiyat), ODTÜ (Felsefe), Gazi (Felsefe), Harran (İlahiyat ve Tarih), Cumhuriyet (İlahiyat), Atatürk (İlahiyat), Sakarya (İlahiyat), Marmara (İlahiyat), İstanbul (İlahiyat ve Felsefe), Dicle (İlahiyat), Fırat (İlahiyat), 9 Eylül (İlahiyat ve Tıp), Ege (Felsefe), İnönü (İlahiyat), 100. Yıl (İlahiyat), Uludağ (İlahiyat), Çukurova (İlahiyat), Karadeniz Teknik (İlahiyat) ve Süleyman Demirel (İlahiyat).

Tebliğ konularına gelince: Harran’ın İslâm öncesi ve sonrası tarihi, İslâm öncesi ve sonrası Harranlı bilginlerin tanıtımı ve bilime katkıları, Yunan düşüncesinin Harran okullarına etkisi, Harranlı bilginlerin Yunanca’dan ve Süryanice’den Arapça’ya çeviri faaliyetleri, Harranlı bilginlerin İslâm düşüncesine ve Arapça’ya etkileri ve katkıları, Harranlıların İslâm öncesi putperest inançları (Sin ve Şamas inancı, Sâbülik) ile Süryanilik ve monofizitlik gibi hıristiyan inançları. Biz de “Battânî ve Trigonometriye Katkıları” konulu bir tebliğ sunduk.

Bu kısa tanıtımdan sonra, sempozyum hakkında kısa bir değerlendirme yapacak olursak şunları söyleyebiliriz.

---

* Bu yazı İslami Araştırmalar Dergisininin 18. cilt, 3. Sayısından iktibas edilerek alınmıştır.

** Prof. Dr., Ankara Ün. İlahiyat Fak. Öğretim Üyesi.

Sempozyum birçok açıdan mükemmeldi. Tertip ve düzenleme eksiksizdi. Türkiye’de yıllardır kemikleşmiş iki kötü gelenek terk edilmiştir: Birincisi, oturma başkanlarının, adeta bir tebliğci gibi ve hatta daha da fazla olarak konuşmasıdır; şükür, bu sempozyumda oturma başkanları sadece oturumları idare ettiler. İkincisi, tebliğcilerin tebliğlerini okuma yerine çoğu zaman dereden tepeden konuştuğuktan sonra, zaman yetmedi diyerek ek süre istemeleri; yine şükür, bu sempozyumda tebliğciler inanılmaz bir şekilde sürelerine riayet ettiler.

Diğer yönden tebliğlerin genelinin bilimsel ve akademik vasfı yüksekti. Tebliğcilerin tebliğlerini hazırlamada yeterli emek harcamış oldukları fark ediliyordu. Genelde tebliğlerde sorun ortaya koyma ve çözümleme anlayışı hâkimdi.

Sempozyumun, Harran ve Urfa’nın M.Ö. 2000 yılına kadar uzanan bilinen tarihini ve kültürünü aydınlatmada büyük bir katkı sağladığını düşünüyorum. Öyle sanıyorum ki, bizzat tebliğciler haberdar olmadıkları birçok bilgiye sempozyum sayesinde ulaştılar. Bunlardan birisi de şahsen benim.

Sempozyumun mükemmelliğine rağmen bize göre iki eksiği vardı. Birincisi, özellikle Harran ve Urfa gibi iki şehrin kültürünün neredeyse her şeyinden bahsedilirken, Hz.İbrahim’den hiç bahsedilmemesi cidden büyük bir eksiklikti. Hatta birçok açıdan Hz.İbrahim ve hâlâ bölgede varolan canlı hatırası sempozyumun merkezini teşkil etmeliydi diye düşünüyorum. Çünkü sempozyumda sözü edilen birçok dinî geleneğin yakından ve uzaktan Hz.İbrahim ile bağlantısı vardır. Bu eksikliği, gözden kaçmış bir husus olarak değerlendiriyorum.

İkincisi, kültürel, tarihî ve bilimsel yönü ağır basan böylesine güzel bir sempozyumun, sadece tebliğcilere hitap etmesiydi. Oysaki, bu sempozyumu başta Harran Üniversitesinin öğrencileri ve halk dinlemeliydi. Hiçbir öğrenci yoktu; halktan da belki sayısı üçü, beşi geçmeyen kimse vardı. Bu durumu yetkililere sorduğumda, sempozyumun herkese açık olduğu yanıtını aldım. Urfa halkı gibi kültürel faaliyetlere meraklı insanların ilgisiz olamayacağını da düşündüğümde, geriye bir açıklama şekli kalıyor. Bu da, Sempozyumun, beş yıldızlı El-Ruha otelinin salonlarında yapılmış olmasıdır. Belki insanlar böyle bir otele girip çıkmaya çekinmiş olabilirler.

Urfa’nın geleneksel konukseverliğiyle birleştirilmiş bu sempozyum için, başta Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanlığına, Sempozyum Sekreterliğine ve katkısı bulunan her kuruma ve kişiye teşekkür ederiz. Böylesi bilimsel faaliyetlerini devam ettirmelerini dileriz.